

Poznámky

I. kapitola

- 1 Ewa M. Thompson: The Archetype of the Fool in Russian Literature. *Canadian Slavonic Papers*, vol. XV, 3, 1973, s. 245–273.
- 2 Tamtéž, s. 254.
- 3 Tamtéž, s. 255.
- 4 Tamtéž, s. 272.
- 5 B. Müller: *Absurde Literatur in Russland. Entstehung und Entwicklung*. Otto Sagner, München 1978.
- 6 Geoffrey Clive: *The Broken Icon: Intuitive Existentialism in Classical Russian Fiction*. Macmillan, New York 1972.
- 7 B. Gasparov: *Literary Apocalypse. Eschatological Motifs in the Literary and Linguistic Polemic of 1815–1818*. In: *Issues in Russian Literature Before 1917. Selected Papers of the Third World Congress for Soviet and East European Studies*. Edited by J. Douglas Clayton. Slavica Publishers, Inc., Columbus 1989, ss. 12, 33.
- 8 Stephen L. Baehr: *The Troika and the Train: Dialogues Between Tradition and Technology in Nineteenth-Century Russian Literature*. In: *Issues in Russian Literature Before 1977 (viz výše)*, s. 96.
- 9 Werner Mezger: *Hofnarren im Mittelalter. Vom tieferen Sinn eines seltsamen Amts. Konstanz* 1981.
- 10 A.–M.: *Hustad: Рекрутские плачи – Recruiting Laments*. Meddelelser, Nr. 36, Oslo 1983 (vydává Slavisk–Baltisk Institutt, Universitetet i Oslo).

II. kapitola

- 1 Viz parť.: *Американцы в России и Русские в Америке. Празднества и речи Американцев и Русских в Ньюйорке, Петербурге, Москве, Нижн. Новгороде, Костроме... Санкт–Петербург 1866*. Anna M. Babey: *Americans in Russia (1776–1917)*. New York 1938. Frederick C. Barghoorn: *The Soviet Image of the United States. A Study in Distortion*. New York 1950. Royal A. Gettman: *Turgenev in England and America*. Urbana 1941. С. Окунь: *Российско–американская Кампания*. Москва–Ленинград 1939. P. A. Sorokin: *Russia and the United States*. London 1952. Абель И. Старцев: *Америка и русское общество*. Москва 1942. Dieter Boden: *Das Amerikabild im russischen Schrifttum bis zum Ende des 19. Jahrhunderts*. Hamburg 1968. Viz také naši studii: *Dynamika rusko–amerických literárních vztahů od počátku do konce 19. století*. UNIVERSITAS, Brno 1973, 5, 28–35.
- 2 I. Sötér: *The Dilemma of Literary Science*. Budapest 1973. Viz také naše monografie a studie: *Rozpětí žánru*. Brno 1992. *Proti proudu. Studie o N. S. Leskovovi*. Brno 1992. *Sedmero úskalí a inspirací. Slovenská literatúra 1993*, 4, 292–295. „Stará“ a „nová“ komparatistika: *pragmatismus a ruský maximalismus u Karla Čapka*. *Opera Slavica* 1993, 1, 16–24. *Utopičnosť a hĺbinnosť literárni vedy (Meditace in margine projektu Dionýze Ďurišina)*. *Opera Slavica* 1993, 1, 44–46.

III. kapitola

- 1 N. V. Gogol: Mrtvé duše. Praha 1968, 181 (přel. N. Slabihoudová).
- 2 Н. Бердяев: Душа России. Москва 1915. Viz náš český překlad a komentář: N. Berďajev: Duše Ruska. Brno 1992.
- 3 D. S. Merežkovskij: Duše Dostojevského, proroka ruské revoluce. Praha 1923.
- 4 Н. И. Конрад: Запад и Восток. Москва 1972.
- 5 T. G. Masaryk: Rusko a Evropa, 3. vyd., I., Praha 1931, 5–6, 10.
- 6 J. Lotman – B. Uspenskij: Die Rolle dualistischer Modelle in der Dynamik der russischen Kultur (biz zum Ende des 18. Jahrhunderts). Poetica 1977, 1. S. Mathauserová: Cestami staletí. Systémové vztahy v dějinách ruské literatury. Praha 1988.
- 7 Nestorův letopis ruský, přel. K. J. Erben. Praha 1940, 82.
- 8 Tamtéž, 105–106.
- 9 I. Pospíšil: Úvod do studia literatury pro rusisty. Brno 1991, 88–101.
- 10 Вехи. Москва 1909, переиздано в 1967 г. издательством Посев, Frankfurt am Main.
- 11 G. S. Morson: The Boundaries of a Genre. Dostoevsky's *Diary of a Writer* and the Traditions of Literary Utopia. University of Texas, Austin 1981.
- 12 G. S. Morson: Hidden in Plain View. Narrative and Creative Potentials in *War and Peace*. Stanford University Press 1987. Viz naše stati: Osudovost banality. Universitas, Brno 1991, 5, 22–27. Individualita a proud: Lev Tolstoj a moderna. In: Problémy ruskej moderny. Nitra 1993, 95–103.
- 13 K. Čapek: Hordubal. Pověroň. Obyčejný život. Praha 1965, 339–340.
- 14 Viz naše stati Jedna česko–ruská literární spirála (Dostojevskij – Čapek – Těndrjakov). Čs. rusistika 1990, 5, 257–265. „Stará“ a „nová“ komparatistika: pragmatismus a ruský maximalismus u Karla Čapka. Opera Slavica, Brno 1993, 1, 16–24.
- 15 Viz naše stati: Problém autorského typu: Fadděj Bulgarin. Slavica Slovaca 1988, 4, 366–384. Hořce ironická science fiction Fadděje Bulgarina. Svět literatury 1993, 5, 22–28.
- 16 Viz naše monografie: Ruská románová kronika (Brno 1983), Labyrint kroniky (Brno 1986), Rozpětí žánru (Brno 1992), Od Bachtina k Solženicynovi (Brno 1992), Proti proudu (Studie o N. S. Leskovovi, Brno 1992).
- 17 J. J. Winckelmann: Dějiny umění starověku. Stati. Praha 1986, 135, přel. J. Stromšík.
- 18 Tibetská kniha mrtvých. Bardo Thödol. Vysvobození v bardu skrze naslouchání. Praha 1991, 146, přel. J. Kolmaš.
- 19 J. Kolmaš: Smysl a poslání Tibetské knihy mrtvých, tamtéž, 15–16.
- 20 P. Pokorný: Píseň o perle. Tajné knihy starověkých gnostiků. Praha 1986, 24.
- 21 P. Pokorný: Počátky gnose. Vznik gnostického mýtu o božstvu Člověk. Praha 1969.
- 22 P. Pokorný: Píseň o perle, 226.
- 23 М. К. Трофимова: Историко–философские вопросы гностицизма. Москва 1979.

IV. kapitola

- 1 V. Šklovskij: Teorie prózy. Praha 1948.
- 2 V. Šklovskij: Tetiva. O odlišnosti podob. Bratislava 1973, 170.
- 3 В. Шкловский: Художественная проза. Москва 1961.
- 4 Ю. Лотман: Структура художественного текста. Москва 1970, глава *Текст и система*.
- 5 A. Heveroch: O podivínech a lidech nápadných. Hejda a Tuček, Praha 1901, 26, 28.
- 6 Д. С. Лихачев – А. М. Панченко: „Смеховой мир“ Древней Руси. Ленинград 1976.
- 7 Viz svazek Smích a běs. Praha 1988.
- 8 А. Генис: Косметическая утопия. Огонек 1992, 4, 26 (přel. ip).
- 9 Tamtéž, 26.

V. kapitola

- 1 Viz A. C. Пушкин: Джон Теннер, in: Полное собрание сочинений в 10 томах, т. 7, Москва 1958, zejména 434–435; viz naši stať Puškinův „John Tanner“ – jeho kontext, smysl a funkce. Čs. rusistika 1986, 3, 106–111 – tam i odkazy na další literaturu.
- 2 A. C. Пушкин: Собрание сочинений в трех томах, т. 2. Москва 1954, 85–86 (dále: Puškin).
- 3 Viz koncepci „invertované romance“ nebo „invertované eklogy“ (idyly): E.–M. Kröllner: Kafka's *Castle* as an Inverted Romance. Neohelicon IV, 3–4, Budapest 1976. R. Poggioli: Gogol's Old-Fashioned Landowners. An Inverted Eclogue. Indiana Slavic Studies, III, Bloomington 1963, 54–72.
- 4 П. А. Вяземский: Взгляд на литературу нашу в десятилетие после смерти Пушкина, in: Сочинения, т. 2, Москва 1982.
- 5 Пушкин: Домик в Коломне, 219.
- 6 Пушкин: Медный всадник, 257.
- 7 Пушкин: Медный всадник, 259.
- 8 Пушкин: Скупой рыцарь, 362.
- 9 Пушкин: Моцарт и Сальери, 373.
- 10 Пушкин: Русалка, 431.
- 11 Viz čes. vyd. Večery s panem Dvojníkem, (přel. Nina Vangeli, doslov Jiřina Táborská). Praha 1977 [dále: Pogorelskij]. Антоний Погорельский: Двойник или Мои вечера в Малороссии. Монастырка. Москва 1960 (se studií N. L. Stěpanova, 3–22).
- 12 Pogorelskij, 11.
- 13 Pogorelskij, 22.
- 14 P. Pokorný: Počátky gnose. Vznik gnostického mýtu o božstvu člověk. Praha 1969. P. Pokorný: Píseň o perle. Tajné knihy starověkých gnostiků. Praha 1986. M. Mikulášek: Román M. Bulgakova Mistr a Markétka a gnose. Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, D 36–37, 1989–1990, 73–78.

VI. kapitola

- 1 A. C. Архангельский: В. А. Жуковский. Биографический очерк. In: Полное собрание сочинений В. А. Жуковского в 12 томах под редакцией, с биографическим очерком и примечаниями проф. А. С. Архангельского. Издание А. Ф. Маркса, С.–Петербург 1902, I том, с. XX (dále citace z tohoto vydání, které označujeme PSSŽ). Tématu poezie a tzv. ruské ideje se dotýká tato studie: A. Петров: Русская идея в русской поэзии: Восток и Запад, „свое“ и „чужое“ в былинах. Acta Slavica Iaponica, vol. 11, 1993, s. 167–176.
- 2 Ода. Благоденствие России, устроенное великим самодержавцем Павлом Первым, PSSŽ, I, s. 3–4.
- 3 Майское утро, PSSŽ, I, s. 3.
- 4 Стихи, сочиненные в день моего рождения. К моей лире и к друзьям моим (1803), PSSŽ, I, s. 17.
- 5 PSSŽ, I, s. 18.
- 6 Из „Дон–Кишота“ (1804), PSSŽ, I, s. 18.
- 7 PSSŽ, I, s. 21.
- 8 Последние минуты Пушкина (1837). PSSŽ, I, s. 61–62.
- 9 Листок, PSSŽ, II, s. 129–130.
- 10 Утешение (1828), PSSŽ, III, s. 77.
- 11 PSSŽ, IX, s. 31.

- 12 Tamtéž, s. 31.
- 13 PSSŽ, XI, s. 41.
- 14 PSSŽ, XI, s. 46.
- 15 PSSŽ, XI, s. 68.
- 16 К. Н. Батюшков: Стихотворения. Москва 1987, с. 76–77.
- 17 Е. А. Баратынский: Полное собрание стихотворений. Ленинград 1957, с. 57.
- 18 Tamtéž, s. 69 (báseň Родина).
- 19 Tamtéž, s. 97–98.
- 20 Tamtéž, s. 129.
- 21 Tamtéž, s. 174.
- 22 Báseň z roku 1828, tamtéž, s. 137.
- 23 Tamtéž, s. 198.
- 24 Эда tamtéž, s. 242.
- 25 Tamtéž, s. 308.
- 26 Ф. И. Тютчев: Лирика, I, Москва 1966, с. 34.
- 27 Tamtéž, I, Москва 1966, с. 150.
- 28 Tamtéž, II, Москва 1966, с. 118.
- 29 М. Ю. Лермонтов: Избранные произведения, I, Москва 1967, с. 106.
- 30 А. А. Фет: Сочинения, I–II, Москва 1982.

VII. kapitola

- 1 Záhadný Gogol. Vybral, přeložil, doslov a komentář napsal, jmenným rejstříkem a obrazovým materiálem opatřil Ladislav Zdražil. Odeon, Praha 1973.
- 2 Tamtéž, 7.
- 3 Charles Passage: The Russian Hoffmannists. The Hague 1963. А. Елистратова: Гоголь и проблемы западноевропейского романа. Москва 1972. V. Erlich: Gogol'. New Haven and London 1969. V. Setschkareff: N. V. Gogol. Leben und Schaffen. Berlin 1953. И. Золотусский: Гоголь. Москва 1979. Ю. Манн: В поисках живой души. Москва 1987.
- 4 John Mersereau Jr.: The Nineteenth Century: Romanticism, 1820–1840, in: The Cambridge History of Russian Literature, edited by Ch. Moser, Cambridge 1989, 167.
- 5 Viz zejména В. В. Ермилов: Гений Гоголя. Москва 1959.
- 6 Ю. Манн: Формула „онемения“ у Гоголя. Известия АН СССР, серия литературы и языка, 1971, 1.
- 7 Полное собрание сочинений Н. В. Гоголя. Москва 1884, I, 9–10 (Сорочинская ярмарка).
- 8 Tamtéž, 36.
- 9 Tamtéž, 49.
- 10 Tamtéž, 177.
- 11 Viz různá pojetí této povídky: Hugh Mc Lean: Gogol's Retreat from Love: Toward an Interpretation of Mirgorod. American Contributions to the Fourth International Congress of Slavists. The Hague 1959, 225–243. R. A. Peace: Gogol's Old World Landowners. The Slavonic and East European Review, October 1975, 504–520. R. Poggioli: Gogol's Old-Fashioned Landowners. An Inverted Eclogue. Indiana Slavic Studies, III, Bloomington 1963, 54–72. Г. А. Гуковский: Реализм Гоголя. Москва – Ленинград 1959. V. Erlich: Gogol'. New Haven and London 1969. Viz také naši studii: Gogolovi Starosvětští statkáři jako polyvalenční text, in: Gogol a naše doba, Olomouc 1984, 92–99.
- 12 Полное собрание сочинений Н. В. Гоголя, I, Москва 1884, 469 (Повесть о том, как поссорился Иван Иванович с Иваном Никифоровичем).

- 13 Tamtéž, 376.
- 14 Viz naši cit. studii Starosvětští statkáři jako polyvalenční text (pozn. 11).
- 15 Полное собрание сочинений Н. В. Гоголя. Том 4. Москва 1884, 187–188.
- 16 Tamtéž, 795.
- 17 G. Shapiro: Nikolai Gogol' and the Baroque Heritage. Slavic Review, Spring 1986, s. 95–104.
- 18 Полное собрание сочинений Н. В. Гоголя, т. 4, с. 795–796.
- 19 Tamtéž, 268.
- 20 Viz naši stať „Архипелаг ГУЛАГ“ и русская традиция „преодоления литературы“. In: A. I. Solženicyn. Bratislava 1992, 69–77.
- 21 Полное собрание сочинений Н. В. Гоголя. Москва 1884, том 3, 231.

VIII. kapitola

- 1 Viz K. Krejčí: Fyziologická črta v české literatuře. In: Slovanské studie, Brno 1979, 59–73.
- 2 М. Е. Салтыков–Щедрин: Собрание сочинений в двадцати томах, том 13, с. 47.
- 3 Tamtéž, t. 13, s. 30.
- 4 Tamtéž, tom 17, s. 291.
- 5 Сочинения Глеба Успенского в двух томах. Четвертое издание Ф. Павленкова. Том первый. С.–Петербург 1896, с. 175.
- 6 М. Горький: Собрание сочинений в тридцати томах. Том 9. Москва 1950, с. 7.
- 7 Tamtéž, s. 38–39.
- 8 Tamtéž, s. 116.

IX. kapitola

- 1 М. Foucault: Dějiny šílenství. Hledání historických kořenů pojmu duševní choroby. Lidové noviny, Praha 1993 (přel. Věra Dvořáková), s. 37.
- 2 А. С. Грибоедов: Избранное. Москва 1978, с. 261. Viz také sborník А. С. Грибоедов: Творчество – Биография – Традиции. Ленинград 1977.
- 3 Tamtéž, s. 247–358.
- 4 Tamtéž, s. 42.
- 5 Tamtéž, s. 43.
- 6 Tamtéž, s. 36.
- 7 Tamtéž, s. 45.
- 8 Tamtéž, s. 50.
- 9 Tamtéž, s. 52–53.
- 10 Tamtéž, s. 72.
- 11 Tamtéž, s. 74.
- 12 Tamtéž, s. 124.
- 13 Tamtéž, s. 127.
- 14 Tamtéž, s. 127.
- 15 Письма П. Я. Чаадаева из–за границы к брату (1823–1826). С портретом автора. Издал А. А. Вилков. Варшава 1912.
- 16 М. О. Гершензон: П. Я. Чаадаев: Жизнь и мышление. Москва 1908.
- 17 Письма П. Я. Чаадаева,
- 18 Tamtéž, s. 8.
- 19 Tamtéž, s. 11.
- 20 Tamtéž, s. 30.

- 21 Tamtéž, s. 37.
- 22 Tamtéž, s. 45.
- 23 „Kráčí-li tedy na našem alegorickém obraze Beethoven proti hloučku šlechticů, aniž smeká klobouk, nemůže to znamenat, že šlechtici jsou opovrženliví reakcionáři a on obdivuhodný revolucionář, nýbrž že ti, kdo tvoří (sochy, básně, symfonie), si zaslouží větší úcty než ti, kdo vládnou (sluhům, úředníkům – nebo celým národům). Že tvorba je víc než moc, umění víc než politika. Že nesmrtelná jsou díla, a nikoli války a bály knížat (Goethe si ostatně musil myslit úplně totéž, kromě toho, že nepovažoval za užitečné dávat pánům světa tuto nepřijemnou pravdu najevo už teď, za jejich života. Byl si jist, že na věčnosti to budou oni, kdo se budou klanět první, a to mu stačilo). [M. Kundera: Nesmrtelnost. Atlantis, Brno 1993, s. 206].
- 24 П. Я. Чаадаев: Статьи и письма. Москва 1989, с. 232.
- 25 Tamtéž, s. 233.
- 26 Tamtéž, s. 236–237.
- 27 Tamtéž, s. 163.
- 28 Tamtéž, s. 190.
- 29 Tamtéž, s. 543–544.
- 30 Tamtéž, s. 44–45.
- 31 Tamtéž, s. 47–48.
- 32 Tamtéž, s. 556.
- 33 Tamtéž, s. 556.
- 34 Tamtéž, s. 148.
- 35 А. П. Чехов: Сочинения в 18 томах. Том восьмой, 1892–1894, Москва 1977, с. 85.
- 36 Tamtéž, s. 242–243.
- 37 Л. Андреев: Анатэма. Киев 1989, с. 127.
- 38 Л. Андреев: Избранное. Москва 1982.

X. kapitola

- 1 В. А. Келдыш: Новое в критическом реализме и его эстетике. В сб.: Литературно-эстетические концепции в России конца XIX – XX вв. Москва 1975, с. 66–71.
- 2 К. Ломунов: Эстетика Льва Толстого. Москва 1972.
- 3 К. Н. Атарова: Лев Толстой и Лоренс Стерн. Известия АН СССР, серия литературы и языка, 1974, 6, с. 508–515.
- 4 G. S. Morson: The Boundaries of a Genre. Dostoevsky's *Diary of a Writer* and the Tradition of Literary Utopia. University of Texas, Austin 1981.
- 5 G. S. Morson: Hidden in Plain View. Narrative and Creative Potentials in *War and Peace*. Stanford University Press 1987.
- 6 P. Lubbock: The Craft of Fiction. London 1966 (1. vyd. 1921). E. Muir: The Structure of the Novel. London 1946 (1. vyd. 1928).
- 7 Viz I. Pospíšil: Osudovost banality. Universitas 1991, 5, s. 22–27.
- 8 Н. С. Лесков: Собрание сочинений, т. 11, Москва 1958; А. Лесков: Жизнь Николая Лескова по его личным, семейным и несемейным записям и памяткам, в двух томах. Москва 1984 (1. vyd. 1954).
- 9 E. M. de Vogüé: Lev Tolstoj. E. Šolc, Telč, sine, s. 3–4.
- 10 Tamtéž, s. 101.
- 11 Tamtéž, s. 37.
- 12 E.–M. Muller–Burki: Das Lächeln der schönen Helena. Nonverbales Verhalten in Tolstojs Roman *Krieg und Frieden*. Peter Lang, Bern – Frankfurt am Main – New York – Paris 1989, Slavica helvetica, Bd. 32.

- 13 B. A. Жданов: Последние книги Л. Н. Толстого. Москва 1971. J. Bailey: Tolstoy and the Novel. New York, The Viking Press 1966. M. Jehlička: Vyprávěčské umění Lva Tolstého (Raná tvorba). Acta Universitatis Carolinae. Praha 1968 (1970). H. Troyat (L. Tarasov): Tolstoy. London 1967. P. Nešpor: L. N. Tolstoj. Orbis, Praha 1971. P. Nešpor: Umělecký svéráz pozdních povídek L. N. Tolstého. Habilitační práce. Brno 1968.
- 14 J. Kallinikov: Lev Tolstoj – tragedie sexuální. Symposion, Praha 1931.
- 15 G. Orwell: Lear, Tolstoj a šašek. Světová literatura 1992, 1, s. 147–156, přel. K. Hilská.
- 16 Сб. О религии Льва Толстого, Москва 1912.
- 17 С. Н. Булгаков: Простота и опрощение. В сб.: О религии Льва Толстого, Москва 1912, с. 114–141.
- 18 А. Белый: Лев Толстой и культура. Тамtéž, s. 142–171.
- 19 Тамtéž, s. 161.
- 20 Л. Н. Толстой: Собрание сочинений в двенадцати томах, Москва 1975, с. 203–204.

XI. kapitola / 1

- 1 Ю. Тынянов: Достоевский и Гоголь. К теории пародии. Петроград 1921.
- 2 A. Červeňák: Tajomstvo Dostojevského. Nitra 1991, kap. Po špirále k syntéze, s. 106 n.
- 3 В. В. Виноградов: Эволюция русского натурализма. Гоголь и Достоевский. Academia, Ленинград 1929.
- 4 М. М. Бахтин: Проблемы поэтики Достоевского. Москва 1963. K. Horálek: Dostojevskij a polyfonní román. Bulletin Ústavu ruského jazyka a literatury. Praha 1972, s. 49–58.
- 5 М. Достоевский: Полное собрание сочинений в тридцати томах, т. 1, Ленинград 1972, с. 14 (дále: Достоевский)
- 6 Достоевский, т. 1, с. 107.
- 7 Достоевский, т. 1, с. 138.
- 8 М. Бахтин: Творчество Франсуа Рабле. Москва 1965.
- 9 Достоевский, т. 1, s. 208.
- 10 Достоевский, т. 1, s. 225.
- 11 Достоевский, т. 1, s. 485.
- 12 Достоевский, т. 1, с. 233.
- 13 Достоевский, т. 1, с. 240.
- 14 Достоевский, т. 1, с. 246.
- 15 Достоевский, т. 1, с. 257.
- 16 Достоевский, т. 1, с. 265.
- 17 Достоевский, т. 2, с. 48.
- 18 Ф. М. Достоевский: Петербургская летопись (Из неизданных произведений). С предисловием В. С. Нецаевой. Петроград – Берлин 1922.

XI. kapitola / 2

- 1 Charles Passage: The Russian Hoffmannists. The Hague 1963. Jacques Catteau: La Création littéraires chez Dostoievski. Paris 1978.
- 2 F. Kautman: F. M. Dostojevskij – věčný problém člověka. Rozmluvy, Praha 1992, s. 155; viz také The Cambridge History of Russian Literature. Edited by Charles Moser. Cambridge University Press 1989, s. 248–332 (autor: Richard Freeborn).
- 3 Достоевский, т. 2, с. 295.
- 4 В. Я. Кирпотин: Ф. М. Достоевский. Творческий путь (1821–1859). Москва 1960.
- 5 A. de Yonge: Dostoevsky and the Age of Intensity. Secker–Warburg, London 1975.

- 6 Достоевский, т. 3, с. 5.
- 7 Достоевский, т. 3, с. 168.
- 8 Viz naši monografii Labyrint kroniky. Brno 1986.
- 9 Достоевский, т. 3, с. 169.
- 10 Достоевский, т. 3, с. 206.
- 11 Достоевский, т. 3, с. 218.
- 12 Достоевский, т. 3, с. 224.
- 13 Достоевский, т. 3, с. 235.
- 14 Достоевский, т. 3, с. 235.
- 15 F. Kautman: F. M. Dostojevskij – věčný problém člověka. Praha 1992, s. 77.
- 16 F. Kautman, s. 178.
- 17 Достоевский, т. 3, с. 443–447.
- 18 A. de Yonge: Dostoevsky and the Age of Intensity. Secker–Warburg, London 1975, s. 152.
- 19 Tamtéž, s. 209 n.
- 20 Достоевский, т. 4, с. 287.
- 21 Достоевский, т. 4, с. 9.
- 22 Достоевский, т. 4, с. 111.
- 23 Достоевский, т. 5, с. 79.
- 24 Достоевский, т. 5, с. 119.
- 25 Viz E. B. Greenwood: Tolstoy: The Comprehensive Vision. J. M. Dent–Sons Ltd., London 1975. R. Scholes, R. Kellog: The Nature of Narrative. New York 1966. G. S. Morson: Hidden in Plain View. Narrative and Creative Potentials in *War and Peace*. Stanford University Press 1987.
- 26 Viz B. Bursov: Dostojevskij a jeho svět. Odeon, Praha 1978. K. Horálek: Dostojevskij a polyfonní román. Bulletin Ústavu ruského jazyka a literatury, Praha 1972, s. 49–58.
- 27 Suares: Dostojevskij. Přel. V. Vaněčková. Fr. Borový, Praha 1920, s. 23–24.
- 28 M. Kundera: Nesmrtelnost. Atlantis, Brno 1993 (pův. 1990), s. 199.
- 29 Tamtéž, s. 197.
- 30 Н. Бердяев: Мирозерцание Достоевского. YMCA Press, Прага 1923, с. 238.

XI. kapitola/ 3

- 1 Достоевский, т. 6, с. 6.
- 2 Достоевский, т. 6, с. 7, 10.
- 3 Достоевский, т. 6, с. 25.
- 4 Достоевский, т. 6, с. 39.
- 5 Достоевский, т. 6, с. 45–46.
- 6 Достоевский, т. 6, с. 200.
- 7 Достоевский, т. 6, с. 422.
- 8 Достоевский, т. 8, с. 58.
- 9 Достоевский, т. 8, с. 188.
- 10 Достоевский, т. 8, с. 323–324.
- 11 Достоевский, т. 15, с. 412.
- 12 Достоевский, т. 14, с. 394.
- 13 В. В. Розанов: Легенда о Великом инквизиторе Ф. М. Достоевского. Опыт критического комментария. Москва 1906.
- 14 Н. Бердяев: Мирозерцание Достоевского. YMCA, Прага 1923.
- 15 Н. Бердяев: Смысл истории. Берлин 1923, с. 238–239 (přel. ip)

- 16 Viz I. Pospíšil: Spravedlnost Krista a Velikého inkvizitora u Nikolaje Berďajeva. *Etika* 1992, 3, s. 37–42.
- 17 Достоевский, т. 14, с. 236.
- 18 Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Ekumenický překlad. Praha 1979, s. 971.
- 19 Tamtéž, s. 977.
- 20 Достоевский, т. 14, с. 239.
- 21 Достоевский, т. 15, с. 83.
- 22 Достоевский, т. 15, с. 195.
- 23 M. Kundera: *Nesmrtelnost*. Brno 1993, s. 195.
- 24 Viz: A. Bém: *Tajemství osobnosti Dostojevského*. Praha 1928. Л. Гроссман: *Поэтика Достоевского*. Москва 1925. К. Hansen: *Dostojevski*. Copenhagen 1973. К. Мочульский: *Достоевский: жизнь и творчество*. Paris 1947.

XII. kapitola

- 1 Viz výbor A. Grin: *Modré kaskády (obsahuje povídky Život Gnorův, Krysař, Šedý automobil, Provaz, Modré kaskády Telluri)*. Praha 1964 (vybrala a přel. Z. Psůtková).
- 2 A. С. Грин: *Психологические новеллы*. Москва 1988 (další odkazy: Грин)
- 3 D. Boden: *Das Amerikabild im russischen Schrifttum bis zum Ende des 19. Jahrhunderts*. Hamburg 1968.
- 4 A. Grin: *Svědectví mého života*. Praha 1964 (přel. Z. Psůtková), s. 40–41.
- 5 В. Ковский: *Мастер психологической новеллы*, in: Грин, с. 10.
- 6 Грин, с. 151–152.
- 7 Грин, с. 162.
- 8 Грин, с. 216.
- 9 Грин, с. 273.
- 10 Грин, с. 334–335.
- 11 D. Hodrová: *Román zasvěcení*. Praha 1993.

XIII. kapitola

- 1 Viz stati M. Mikuláška: *Идейное и жанровое своеобразие романа М. Булгакова „Мастер и Маргарита“*. In: *Русский язык и литература в общении народов мира. Проблемы функционирования и преподавания*. Praha 1990, s. 227–231. *Román M. Bulgakova Mistr a Markétka a gnose*. Sborník prací filosofické fakulty brněnské university (dále: SPFFBU), D 36–37, 1989–1990, s. 73–78. *Myšlenkové a tvaroslovné enigma románu M. Bulgakova Mistr a Markétka*. SPFFBU, D 40, 1993, s. 69–82. *Semiotic Aspects of Gnostic Mythology in the System of Prose Narration: Bulgakov's Master and Margarita*. In: *Festschrift für Erwin Wedel zum 65. Geburtstag*. München 1991, s. 285–297.
- 2 D. W. Fokkema: *Historia literatury: modernizm i postmodernizm*. Instytut kultury, Warszawa 1994. J.–F. Lyotard: *O postmodernismu*. Praha 1993.
- 3 I. Pospíšil: *Postmodernismus: ano či ne? Rovnost*, Brno 25. 11. 1993, s. 5.
- 4 *Minirozovor s prof. dr. Halinou Janaszek–Ivaničkovou*. TVAR 1993, č. 51–52, s. 2.
- 5 I. Pospíšil: *Polský podzim: postmodernismus a slavistika*. TVAR 1994, č. 4, s. 15.
- 6 Viz naši studii *The Crisis of Tradition and the Postmodernist Atmosphere* (referát z konference v Ustroni, Polsko, 1993).
- 7 Podrobněji viz naše studie: *Postmodernismus a konec petrohradské literatury*, *Slovak Review*, 1994, No. 2, 115–125. *Křeče literatury: ruská zkušenost*. *Romboid* 1994, 3, s. 75–86. R. Porter: *Russia's Alternative Prose*. Berg, Oxford/Providence 1994.

- 8 Г. Бинова: Человек в обездушенном мире. Концепция человека в прозе „новой волны“. SPFFBU, D 40, 1993, s. 103–111.
- 9 Tamtéž, s. 107.
- 10 M. Eliade: Mýtus o věčném návratu (Le Mythe de l' éternel retour). Oikumené, Praha 1993, přel. E. Strebingerová, s. 97.

XIV. kapitola

- 1 V. Jiráč: Portréty a studie. Odeon, Praha 1978, s. 17.
- 2 Tamtéž, s. 29.
- 3 Tamtéž, s. 66–67 (studie Karel Hnyek Mácha, 1943).
- 4 Tamtéž, s. 147.
- 5 N. S. Leskov v dopise svému synovi (z druhého manželství) A. N. Leskovovi ze dne 11. (23.) 6. 1875. In: Собрание сочинений Н. С. Лескова в 11 томах. Москва, 1956–1958, т. 10, с. 402.
- 6 Viz naše monografie *Rozpětí žánru* (Brno 1992) a *Proti proudu* (Studie o N. S. Leskovovi, Brno 1992).
- 7 M. Foucault: Dějiny šílenství. Hledání historických kořenů pojmu duševní choroby. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1993, přel. V. Dvořáková, s. 103.
- 8 B. Němcová: Babička. Čs. spisovatel, Praha 1984, s. 151 a 154.
- 9 K. V. Rais: Kalibův zločin. Praha 1959, s. 199.
- 10 D. Jeřábek: Doslov, in: J. Merhaut: Černá pole. Výbor z próz, Brno 1964, s. 303–312.
- 11 J. Merhaut: Černá pole, Brno 1964, s. 229.
- 12 J. Arbes: Romaneta. Čs. spisovatel, Praha 1975, s. 109.
- 13 Tamtéž, s. 284.
- 14 Tamtéž, s. 385.
- 15 Viz K. Čapek: Univerzitní studie. Praha 1987.
- 16 J. Dewey: Rekonstrukce ve filosofii. Praha 1929, s. 138.
- 17 Viz naši monografii *Labyrint kroniky* (Brno 1986).
- 18 K. Čapek: Univerzitní studie, op. cit., s. 314–315.
- 19 V. Kudělka: Boje o Karla Čapka. Praha 1987, s. 68–69.
- 20 K. Čapek: Kapesní povídky. Praha 1971, s. 248, 249.
- 21 Z. Mathauser: Metodologické meditace aneb Tajemství symbolu. Brno 1988.
- 22 Podrobněji viz v našich státech: Jedna česko–ruská literární spirála. Čs. rusistika 1990, 5, s. 257–265. „Stará“ a „nová“ komparatistika: Pragmatismus a ruský maximalismus u Karla Čapka. Opera Slavica 1993, 1, s. 16–24.
- 23 Viz naši monografii *Rozpětí žánru*, Brno 1992, s. 34–37.
- 24 Téma šílenství v dílech některých autorů české literatury 20. století představuje samostatný problém, který prokazuje spíše působení jinonárodních filozofických koncepcí: v tomto smyslu by se mohlo stát předmětem šíře pojaté srovnávací studie.